

Okruhy otázek k postupové a bakalářské zkoušce z dějin náboženství

Zkouška má dvě části: v první je student zkoušen ze *známých* náboženství (tj. z těch, jež se na ÚFaRu pravidelně vyučují a z nichž je možno si volit též vybraný náboženský okruh k BZK), v druhé části z náboženství *méně známých* (ta jsou na seznamu níže vyznačena kurzívou).¹

V každé části dostává student na výběr ze dvou otázek, z nichž si volí jednu (dohromady jsou mu tedy nabídnuta čtyři náboženství – dvě známá, dvě méně známá; student si volí jedno známé, jedno méně známé). Otázky jsou kladeny pokud možno tak, aby byly tematicky vzdálené. Některá náboženství jsou rozdělena do více otázek.

Aby nedocházelo ke zvýhodňování, nejsou studentům nikdy kladeny otázky z oblastí, na něž se specializují (tj. k nimž píše postupovou/bakalářskou práci nebo si je zvolili jako vybraný náboženský okruh k BZK).

1) Současná náboženství

- **Judaismus**
 - a) Charakteristika judaismu. Základní náboženské pojmy. Rituál, liturgie a etika *HR II, 1–14; 28–42*
 - b) Dějiny judaismu *HR II, 14–28; 42–47*
- **Křesťanství**
 - a) Historický vývoj křesťanství *HR II, 59–81; 118–121*
 - b) Povaha křesťanství. Pojetí Boha. Bohoslužba. Etika *HR II, 49–59, 81–98*
 - c) Křesťanská nauka: christologie, antropologie, eklesiologie a eschatologie *HR II, 98–118*
- **Islám**
 - a) Dějinný vývoj islámu *HR II, 125–141*
 - b) Pojetí Boha a jeho zjevení. Bohoslužba *HR II, 141–160; 166–178*
 - c) Pojetí člověka v islámu. Etika *HR II, 160–166; 178–190*
- **Džinismus** *HR II, 346–371*
- *Náboženství Japonska* *HR II, 516–548*
- *Náboženství Severní Ameriky* *HR II, 593–608*
- *Náboženství Austrálie* *HR II, 609–627*
- **Buddhismus**
 - a) Počátky. Jižní buddhismus *Hinnels, 369–411*
 - b) Východní a severní buddhismus *Hinnels, 411–439*
- **Hinduismus**
 - a) Povaha, dějiny, základní představy *Hinnels, 261–286*
 - b) Náboženská praxe. Moderní hinduismus *Hinnels, 286–306*
- *Taoismus* *z interních zdrojů*
- *Zoroastrismus (pársismus)* *Hopfe; HR II, 211–236*
- *Náboženství Afriky* *EOR I, 60–69; XV, 423–427*
- *Konfucianismus* *český př. článku z HR II, 465–496*

¹ Pro PZK zároveň platí, že v jedné z částí je student zkoušen z náboženství starověkých, ve druhé pak ze současných.

2) Starověká náboženství

- *Prehistorická náboženství* HR I, 23–39
- Sýrie HR I, 195–222
- Starověké izraelsko-židovské náboženství
 - a) Základní charakteristika. Období před Mojžíšem, doba Mojžíšova, usazování v Kenaánu HR I, 223–251
 - b) Doba královská. Období rozděleného království: severní Izrael HR I, 251–281
 - c) Období rozděleného království: Judsko. Babylónské zajetí a poexilní doba HR I, 281–312
- *Manicheismus* HR I, 580–606
- Germáni HR I, 611–628
- Slované HR I, 648–666
- *Egypt* CANE II, 1697–1709, 1731–49
- Mezopotámie: CANE II, 1857–70, 1825–35
- *Chetité* CANE II, 1981–95, 1971–80
- Keltové EOR III, 148-166; Ó hÓgain
- *Náboženství Mexika* Carrasco
- Náboženství antického Řecka Parker
- Náboženství antického Říma Eliade 102–127; Vidman
- *Gnosticismus* Tripolitis

Bibliografie

- HR = Claas Jouco Bleeker & Geo Widengren (vyd.), *Historia Religionum: Handbook for the History of Religions*. 2 sv., Leiden: E. J. Brill, 1969–1971
- CANE II = Jack M. Sasson (Ed.), *Civilizations of the Ancient Near East*, vol. I–II, Peabody (MA): Hendrickson Publishers, 2000.
- Carrasco = David Carrasco, *Náboženství Mezoameriky: Kosmovize a obřadní centra*, Praha: Prostor 1998, kapitola 2 („Historie a pojetí vesmíru v mezoamerických náboženstvích“), s. 42–82
- Dowden = Ken Dowden, *Religion and the Romans*, London: Bristol Classical Press, 1992
- Eliade = Mircea Eliade, *Dějiny náboženského myšlení*, sv. 2, Praha: Oikúmené, 1996
- EOR = Mircea Eliade (ed.), *The Encyclopedia of Religion*, New York: Macmillan, 1987
- Hinnels = John R. Hinnels (ed.), *A New Handbook of Living Religions*, Oxford: Blackwell, 1997
- Hopfe = Lewis M. Hopfe, *Religions of the World*, New York: Macmillan, 1987⁴, s. 259–283
- Ó hÓgain = Dáithí Ó hÓgain, *The Sacred Isle: Belief and Religion in Pre-Christian Ireland*. Doughcloyne – Wilton – Cork: Collins Press, 1999: s. 69–78.
- Parker = Robert Parker, *Greek Religion*, in J. Boardman et al. (eds.), *The Oxford History of the Classical World*, Oxford: Clarendon Press, 1986, s. 254–274
- Tripolitis = Antonía Tripolitis, *Religions of the Hellenistic-Roman Age*, Grand Rapids: W. B. Eerdmans Publishing Company, 2002, s. 119–142
- Vidman = Ladislav Vidman, *Od Olympu k Panteonu*, Praha: Vyšehrad, 1997², s. 52–57